«ТАСДИҚ МЕКУНАМ»
Ректори Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи С. Айнӣ, доктори илмҳои таърих, профессор
_________ Н.У. Ғаффорӣ
«12» 05 2022

ХУЛОСАИ
Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи С. Айнӣ

Дисссертасияи Данаева Камола Холматовна дар мавзуи: «Таъсири ҷаҳонишавӣ ба равандҳои иҷтимоӣ–фарҳангии ҷомеаи тоҷикистонӣ дар шароити муосир» ҷиҳати дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои фалсафа аз рӯйи ихтисоси 09.00.11-фалсафаи иҷтимоӣ дар кафедраи фалсафаи Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айнӣ омода гардидааст.

Ҷаласаи васеи Шӯрои олимони Донишгоҳи давлвтии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айнӣ, дар асоси хулосаи кафедраи фалсафа ва тақризи муқарризони расмии таъйиншуда, диссертатсияи Данаева Камола Холматовнаро муҳокимаю баррасӣ намуда, хулосаи зеринро қабул кард:

Диссертатсия, кори илмии комилу анҷомёфта буда, дорои арзиш ва аҳамияти назарию амалӣ ва навгонии илмӣ мебошад. Муаллиф пажуҳиши васеъ ва муфассалеро анҷом додааст, ки дар натиҷаи он кор дар сатҳи хуби илмӣ таҳия гардидааст.

Муаллиф, дар рафти тадқиқоти илмӣ ва таҳияи диссертатсия аз усул ва равишҳои маъмули илмҳои ҷомеашиносӣ истифода намуда, масъалаҳои ҷаҳонишавӣ ва равандҳои иҷтимоӣ-фарҳангӣ дар ҷомеаи Тоҷикистонро мавриди таҳқиқ қарор дода, натиҷаҳои назарраси илмиро ба даст овардааст. Гуфтан ҷоиз аст, ки диссертатсия бо методологияи дурусти илмӣ таҳия гардида, дорои арзиши баланди илмию методологӣ мебошад. Мафҳумҳои асосии таҳқиқот – ҷаҳонишавӣ, раванди иҷтимоӣ–фарҳангӣ, таъсири ҷаҳонишавӣ, тағйирёбии фазои иҷтимоӣ- фарҳангӣ, инкишоф, ҷомеаи тоҷикистонӣ, ҷомеаи ҷаҳонӣ, арзишҳо, ҷустуҷӯ, модели миллӣ, таназзул ва ғ.

муфассал ва тавассути методологияи дурусти илмӣ таҳлил гардидаанд.

Дар диссертатсия, муаллиф аз методҳои назариявӣ ва амалии донишҳои илмӣ, аз ҷумла мушоҳида, муқоиса, санҷиш, таҳлил ва таркиб, коркарди мавод, усули герменевтикӣ, аксиологӣ ҷамъбастнамоӣ, воқеъбинӣ, илмият, мантиқият, таърихият ва ҳамчунин, аз усулҳои умумиилмии таҳлил, таркиб, таҷрид, индуксия, дедуксия, умумиятдиҳӣ низ ба таври васеъ истифода намудааст.

Мақсад ва вазифаҳои кори тадқиқотӣ мувофиқ ба талабот муайян гардида, ҳамоҳанг бо объект ва предмет, навгониҳо ва қисмати ба ҳимоя пешниҳодшаванда мебошанд.

Муаллиф дар раванди таҳқиқи илмӣ иштироки фаъол намудааст. Ҳамчунин, ҳангоми муайян намудани мақсадҳои асосӣ, тадқиқотҳои назариявии бадастоварда ва роҳҳои ҳалли натиҷаю хулосавии он иштирокчӣ ва саҳмгузор мебошад. Мақолаҳои илмӣ, ки дар маҷаллаҳои тақризшаванда оид ба мавзуи таҳқиқотӣ, аз ҷониби муаллифи диссертатсия ба чоп расонида шудаанд, ҷанбаъҳои муҳимтарини диссертатсияро инъикос менамоянд.

Ҷанбаи назариявиву амалӣ ва навоварии кор дар он зоҳир мегардад, ки дар он кӯшиш карда шудааст, то дар асоси таҳлили маводи муътамади мавҷуда, таҳлили ҳолати таҳқиқоти масъалаи воқеият дар фалсафаи иҷтимоӣ ва таъсири ҷаҳонишавӣ ба равандҳои иҷтимоӣ–фарҳангӣ дар ҷомеаи Тоҷикистон ба миён омадаро анҷом диҳад. Дар рисола ба масъалаҳои меҳварӣ, ки чун навоварӣ эътироф мегардад, таваҷҷуҳи ҷиддӣ равона гардидааст. Навоварии таҳқиқоти мазкурро мухтасаран метавон чунин баён намуд:

- бори аввал, дар илмҳои фалсафии ватанӣ масъалаи таъсири ҷаҳонишавӣ ба равандҳои иҷтимоӣ-фарҳангии ҷомеаи тоҷикистонӣ мавриди омӯзиш қарор гирифтааст;

- равишҳои асосии назариявӣ ва методологӣ оид ба омӯзиши ҷаҳонишавӣ, ки заминаи муосири консептуалии онро ташкил медиҳанд, таҳлил ва баррасӣ гардида, дар заминаи онҳо моҳият, хусусият ва инчунин, омилҳои зуҳури раванди ҷаҳонишавӣ нишон дода шудаанд;

- шароит ва омилҳои ташаккули муҳити иҷтимоию фарҳангӣ вобаста ба равандҳои ҷаҳонишавӣ, ки дар ибтидои асри XXI ба як падидаи умумисайёравӣ табдил ёфтааст, таҳқиқ шудаанд. Асоснок

гардид, ки ҳамгироии байналмилалии соҳаҳои иҷтимоию фарҳангии ҳастии инсон омили бунёдии ҷаҳонишавии фазои олам мебошад;

- моҳият ва вижагии ҷаҳонишавии иҷтимоӣ-фарҳангӣ тавсиф шуда, хусусиятҳои иҷтимоӣ-фарҳангии инкишофи ҷомеаи тоҷикистонӣ дар давраи ҷаҳонишавӣ муайян гардидаанд;

- дараҷаи таъсири ҷаҳонишавӣ ба тағйирёбии майлони арзишии ҷомеаи тоҷикистонӣ таҳқиқ гардида, хусусияти таъсири ҷаҳонишавии иҷтимоиву фарҳангӣ ба тағйироти ҳаёти маънавии ҷомеаи Тоҷикистон баррасӣ шудааст;

- ҷузъҳои сохтории зарфияти иҷтимоию ҳамгироии (сотсио-интегративӣ) фарҳанги тоҷик дар шароити ҷаҳонишавӣ муайян шуда, имконияти коркарди модели миллии инкишофи иҷтимоӣ-фарҳангии ҷомеаи тоҷикистонӣ дар даврони ҷаҳонишавӣ арзёбӣ гардидааст.

Натиҷаҳои бадастоварда ва хулосаҳои ҷамъбастшудаи диссертатсияро низ метавон дорои арзиши баланди илмӣ ва амалӣ арзёбӣ намуда, онҳоро барои иҷрои тадқиқотҳои илмӣ дар соҳаи фалсафаи иҷтимоӣ, фарҳангшиносӣ, ҷомеашиносӣ ва ахлоқ, инчунин, ҳангоми таҳия кардани маҷмӯаҳои таълимӣ-методӣ, тавсияҳои илмӣ-методӣ ва курси мухтасари лексияҳо оид ба фалсафаи иҷтимоӣ, фалсафаи илм ва дигар илмҳои ҷомеашиносӣ тавсия намуд.

Илова бар ин, маводи таҳқиқшуда, натиҷа ва хулосаҳои бадастомадаро ҳангоми хондани курсҳои махсус ва тадриси фанни фалсафаи иҷтимоии тоҷик низ истифода намуд.

Автореферат ва мақолаҳои нашрнамудаи муаллиф моҳияти диссертатсияро фаро гирифта, ба он ҳамоҳанг карда шудаанд.

Мақолаҳои илмие, ки дар маҷаллаҳои тақризшаванда чоп шудаанд:

1. Данаева К.Х. Ҷомеаи тоҷик ва ҷустуҷӯи модели миллии инкишофи иҷтимоӣ–фарҳангӣ дар даврони ҷаҳонишавӣ// Ахбори Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А. Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон. Душанбе 2020, №4 С.164 – 170. ISSN 0235-005X
2. Данаева К.Х.. Ҷаҳонишавӣ ҳамчун раванди иҷтимоӣ–фарҳангӣ // Ахбори Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, шӯъбаи илмҳои ҷамъиятшиносӣ, Душанбе 2020, № 4 №4 С. 23 - 28. ISSN 2076-2569
3. Равишҳои назариявӣ оид ба омӯзиши ҷаҳонишавӣ// Ахбори Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А.

Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон. Душанбе 2020, №4 С. 172 - 176. ISSN 0235-005X

Саҳми шахсии довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ дар он аст, ки ӯ тавонистааст, мавзуи мубрами ҷомеаи муосирро интихоб, мақсад ва вазифаҳоро муайян, объек ва предмети таҳқиқоти худро бо услуби дурустии илмӣ мушаххас намояд. Ҳамчунин, маводи зиёди илмиро таҳлилу муқоиса намуда, хулосаҳои арзишманди илмӣ пешниҳод намояд.

Муаллифи диссертатсия мафҳум ва моҳияти "ҷаҳонишавӣ"-ро дар маҷмуъ ва ҷаҳонишавии иҷтимоӣ-фарҳангиро дар шакли мушаххас баррасӣ намуда, раванди сайёравии универсаликунонии самтҳои арзишии умумиинсонӣ, талаботҳои маънавӣ-ахлоқӣ, амалияҳои иҷтимоию рафторӣ, раванди комуникатсионии ҷаҳонӣ ва муҳоҷират, густариши фарҳанги омавӣ, омилҳои асосии ташаккули муҳити иҷтимоӣ-фарҳангӣ дар ҷаҳони муосир, кӯшиши халқҳо барои ҳамкорӣ, ғанигардонии мутақобилан судманди фарҳангҳо ва забонҳо ҳамкории иқтисодии миллатҳо, таъсири навовариҳо ба муҳити фарҳанги миллии тоҷикон, масоили ҳифзи анъанаҳои фарҳангӣ, ҳифзи фазои фарҳангӣ, менталитет, хислати миллӣ, хотираи таърихӣ, анъанаҳои миллӣ, рамзҳо ва ғ.-ро бо маҳорати баланди илмӣ таҳлил намудааст.

Номи мавзуъ, сохтор ва таркиби диссертатсия бо шиносномаи ихтисоси 09.00.11-фалсафаи иҷтимоӣ мувофиқ буда, бо "Номгӯи самтҳои афзалиятноки рушди илм, техника ва технология дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2015-2020", ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 4 декабри соли 2014, №765 тасдиқ шудааст, алоқамандии зич дорад.

Дар маҷмуъ, диссертатсияи Данаева Камола Холматовна дар мавзуи «Таъсири ҷаҳонишавӣ ба равандҳои иҷтимоӣ–фарҳангии ҷомеаи тоҷикистонӣ дар шароити муосир» аз рӯйи мазмуну мундариҷа бо ихтисоси 09.00.11-фалсафаи иҷтимоӣ пурра мувофиқат менамояд. Мақолаҳои чопнамудаи муаллиф ва автореферати диссертатсия муҳтавои асосии таҳқиқотро инъиткос менамоянд. Диссертатсияи мазкур аз рӯйи сохтори худ ба талаботи муқаррарнамудаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошад. Хулоса, диссертатсия кори илмии комилу анҷомёфта мебошад.

Қарор қабул карда шуд:

1. Диссертатсияи Данаева Камола Холматовна дар мавзуи «Таъсири ҷаҳонишавӣ ба равандҳои иҷтимоӣ–фарҳангии ҷомеаи тоҷикистонӣ дар шароити муосир» аз рӯйи мазмуну мундариҷа бо ихтисоси 09.00.11-фалсафаи иҷтимоӣ ҷавобгӯ буда, барои ҳимоя дар Шурои диссертатсионии 6D.КОА-029 назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон пешниҳод карда шавад.

Хулосаи мазкур, дар маҷлиси васеи Шӯрои олимони Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айнӣ 06 майи соли 2022 қабул гардид.

Дар маҷлис 35 нафар иштирок карданд.

Натиҷаи овоздиҳӣ: тарафдор – 35нафар; зид - нест, бетараф - нест. Суратҷаласаи № 11/5.4(б) аз 06.05.2022.

Раиси маҷлис Ғаффорӣ Н.У.

Котиби маҷлис Бердиёров Д.

Муқарриз Музаффарӣ М.

Муқарриз Самиев Б.Ҷ.